

Slovenski dom

Stev. 46

V Ljubljani, ponedeljek 26. februarja 1940

Leto V

Slovenski kmet zahteva avtonomno Slovenijo!

Na letnem zboru Kmečke zveze v Celju so bile sprejete resolucije, v katerih kmečki stan zahteva takojšnji ustanovitev Banovine Slovenije, zavarovanje svoje zemlje, svojega obstanka in vseh kmečkih koristi

Celje, 25. februarja.

Danes je bil v Celju letni zbor kmečke zveze, najpomembnejše in najpomembnejše slovenske organizacije. O zboru poročamo na 2. strani. Na njem so bili sprejeti naslednji načelni sklepi:

Na današnji glavni skupščini delegatov 330 slovenskih krajevnih kmečkih zvez dne 25. februarja zbrani zastopniki kmečkega stanu zahtevamo:

I.

Takojšnji ustanovitev banovine Slovenije. Država mora biti tako urejena, da poslovanje ne trpi zaradi pretiranega, za ničemer utemeljenega centralizma in da se, Slovenci, Hrvati in Srbi čutijo v tej državi popolnoma enakopravni, na svoji zemlji svoji gospodarji.

II.

Zemlja bodi kmetova last!

Država in samoupravna oblastva morajo posvečati življenjskim koristim kmečkega stanu vso pozornost in v sodelovanju z njim storiti vse, da kmečki stan na slovenski, tisoč tristo let z njegovim znojem in žulji ohranjeni zemlji, ne bo ogrožen v svojem obstanku, ampak da se bo mogel kulturno, socialno in gospodarsko razvijati in napredovati.

Nadalje zahtevamo, da se naslednje važne zahteve slovenskega kmeta takoj upoštevajo, izvedejo, oz. pričnejo reševati:

1. Zemlja mora biti last tistega, ki jo obdelava. Zato naj se takoj onemogoči prehajanje kmečke zemlje v nekmečke roke.

2. Na zemljo, ki ni v lasti kmečkega, delavskega ali malobitrniškega stanu, naj se naloži posebna davčina, ki naj se uporablja za ustanavljanje novih kmečkih domov.

3. Ukinejo naj se prenosne, zlasti dedne takse za manjša kmečka posestva, zaostala pa znižajo.

4. Agrarna reforma naj se dokončno izvede.

5. Zastitijo naj se kmečki domovi z uzakonitvijo stalnih dednih kmetij.

III.

Načrtna izobrazba za kmečki stan

Zahtevamo, da oblastva začno po načrtu in temeljito pospeševati splošno in strokovno izobrazbo kmečkega ljudstva:

1. Ljudska šola naj nudi kmečki mladini čim največ temeljne izobrazbe.

2. V vseh šolah (ljudskih, srednjih in visokih) naj temelji izobrazba na pristni slovenski narodni kulturi, ki je kmečka. Na ta način se bo doraščajoči rod seznanjal z vrednotami, ki jih ohranja kmečki stan in spoznaval pomen tega stanu v narodnem občestvu. V vseh šolah naj se goji več socialne in združne zavesti.

3. Na ljudske šole v kmečkih krajih naj se pošiljajo učitelji, ki bodo na posebnem tečaju pridobili potrebno znanje o kmečkem stanu, njegovem življenju ter kulturi in o njegovem pomenu za narod in državo.

4. Vpeljejo naj se obvezne dvoletne kmetijske in kmetijsko-gospodarske nadaljevalne šole za vso kmečko mladino.

5. S podporo oblastev naj se za nadaljevalno šolo izdajajo poljudne, kmetijsko-strokovne knjižice o vseh panogah kmetijstva in o vseh vprašanjih, katerih poznavanje je kmečki mladini potrebno.

6. Da se omogoči poslušanje radia tudi kmečkemu ljudstvu, naj pristojni činitelji poskrbijo za cene ljudske radijske sprejemnike, naročnina za te aparate pa naj se zniža.

7. V čim večjem številu naj se organizirajo kmetijski strokovni in kmetijski gospodarski tečaji.

IV.

Izboljšanja socialnih in zdravstvenih razmer

Prehranjevalne in zdravstvene razmere med slovenskim kmečkim ljudstvom so potrebne znatnega izboljšanja. Zato smatramo za nujno, da se pospeši gradnja vodovodov in sploh preskrbi podočje s pitno vodo, ker je to za mnoge predele slovenskega podežela življenjske važnosti. V tej zvezi je tudi podprti asanacijo kmečke vasi in hiše in gradnjo zdravstvenih domov na podeželju.

Kmečki stan ima sam voljo, da pri teh delih v prvi vrsti sam po svojih močeh sodeluje, zahteva pa najodločnejše in od tega ne bo odnehal, da se mu da v to svrhu cenejši cement in odpravi državna trošarina nanj.

Nadalje zahtevamo, da se takoj prične s pripravi za socialno zavarovanje kmečkega ljudstva, posebno kmečkih poslov.

Trošarine na sladkor in življenjske potrebščine naj se znižajo.

V.

Ureditve cen za kmečko pridelko

Cene naših kmečkih pridelkov naj se spravijo v sklad s cenami industrijskih in obrtnih proizvodov. V tem pravcu je treba usmeriti vso našo industrijsko in agrarno politiko.

Posebej naj oblast po načrtu podpira in pospešuje proizvodnjo in blagovno združništvo, ki bo skrbelo za cenoobčutno kmetijskih potrebščin in ugodno vnovčevanje kmetijskih pridelkov. Poostri naj se kontrola nad gibanjem cen, važnih življenjskih potrebščin in prepreči verižništvo in špekulacija z njimi. Brezpogojno naj se uvrsti tudi galica med predmete, katerih cene se kontrolirajo.

VI.

Učinkoviti ukrepi za izboljšanje kmečkih pridelkov

Zahtevamo učinkovitih ukrepov za povečanje in izboljšanje naših kmetijskih pridelkov.

1. Oblastva naj podpirajo izboljševanje kmečkih zemljišč (melioracije, zlobo itd.), ter obdelavo do sedaj neobdelane zemlje.

2. Enako naj se poskrbi, da bodo kmetom na razpolago prvovrstna semena; zato naj se trgovine s semeni strogo nadzorujejo.

3. Takoj naj se uvedejo tečaji za izobrazbo živinodržavniških pomočnikov, ki bodo nudili prvo pomoč pri obolenju in nesrečah domačih živali. Za ubožne in male kmečke posestnike naj bo živinodržavniška pomoč brezplačna.

4. Ne odnehamo od zahteve po spremembi lovskega zakona, da se zavarujejo koristi kmeta.

Končno prosimo oblastva pomoči še o naslednjih zadevah:

1. Vojaška oblastva prosimo, da pri vpoklicih obveznikov in živine na orožne vaje upoštevajo, da je za redno obdelovanje kmetij potrebno gotovo število za delo sposobnih ljudi in vprežne živine.

2. Kraljevsko banko upravo prosimo, naj z vsemi silami pospeši elektrifikacijo vsega kmečkega podežela.

3. Pri plačevanju obrokov Privilegirani agrarni banki naj se upošteva dolžnikovo gospodarsko stanje.

4. Uvedejo naj se spet obvezna občinska razsodišča in z njimi onemogočijo nepotrebne pravde, ki uničujejo naše kmetije.

5. Davščine na male kmečke žage in mline naj se ukinejo; davščin naj bodo prosta tudi kolesa, ki so važno prometno sredstvo.

Predlagajoč te resolucije merodajnim činiteljem izjavljamo trdno voljo kmečkega stanu, da od naših zahtev ne bomo odstopili.

Ameriški mirovni odposlanec v Italiji

Rim, 25. februarja. Rooseveltov poseben odposlanec Sumer Welles je prišel danes v Napoli z ladjo »Rex«. Sprejela sta ga osebni tajnik grofa Ciana in ameriški veleposlanik v Rimu. Z isto ladjo se je pripeljal tudi Miron Taylor, ki bo izročil sv. očetu posebno Rooseveltovo poslanico.

Sporod bivanja Sumerja Wellesa v Italiji je: V Rimu se bo jutri dopoldne sestal z grofom Cianom, popoldne pa z Mussolinijem. Zvečer bo priredil ameriški veleposlanik njemu na čast večerjo. V torek se bo Welles sestal posamično z veleposlanikom Francije, Velike Britanije in Nemčije. Tudi sv. oče ga bo sprejel v avdienco.

Ker sta angleški predsednik Chamberlain in Hitler v svojih esebnih govorih še enkrat poudarila voljo do nadaljevanja vojne, dokler ne bodo doseženi zastavljeni cilji, zdi se, da obisk ameriškega posrednika ne bo v Evropi rodil posebnega uspeha.

Vsi sovjetski napadi na Viborg dozdaj brez uspeha

Helsinki, 25. februarja. Havas. Vsi dosedanja sovjetski poskusi, da bi zasedli Viborg, so propadli. Sovjetskim četam se je posrečilo zavzeti samo manj važno strateško točko vzhodno od Viborga. Sovjeti še naprej strahovito napadajo na vseh odsekih. Finski protinapadi so tudi ostri in uspešni. Po zadnjih vesteh so sovjetske čete približno 10 km od Viborga, katerega neprestano bombardirajo s težkim topništvom. Prebivalstvo se je izselilo. Pred vojno je imel Viborg 80.000 prebivalcev. Severno od Ladoškega jezera so sovjetske čete prešle v napad. Pri Pitkari se so bili odbiti sovjetski napadi. Na odseku pri Suoni Salmi, kjer je bilo nekaj tednov čisto mirno, je čutili večja delavnost.

Današnji sporočilo finskega vrhovnega poveljstva pravi, da se večeraj položaj v bistvu ni nič spremenil. V več krajinskih bitkah so bili odbiti sovjetski napadi z velikimi izgubami za sovražnika. Uničenih je bilo 17 sovjetskih tankov. Severno od Ladoškega jezera je bilo zaplenjenih 27 strojin.

Turčija in Rusija umikata vojsko z meje

Carigrad, 25. februarja. o. Iz uradnega vira poročajo, da sta Turčija in Rusija sklenili umakniti svojo vojsko iz neposredne bližine meje na Kavkazu, ker so se zadnje čase pripetili razni neljubi dogodki, ki so manjši sovjetski oddelki po pomoči prekoricali turško mejo. Ruski oddelki so se takoj udali turškim četam, ki so jih razorožile in orožje vrnile Sovjetom.

Angleški poleti nad Nemčijo, Češko in Avstrijo

London, 25. februarja. Reuter. Večera so enote britanskega letalstva spet letele nad Helgolandom in severozahodno Nemčijo. Vsa britanska letala in britanski letalci so se nepoškodovani vrnili v svoja oporišča, potem, ko so imeli šest bojev. Eno angleško letalo je bilo napadeno od petih Messerschmidov. Večerašnji dan je bil tretji dan uspešnih in dolgih poletov britanskih letal nad nemškimi ozemljem. V četrtek so britanski piloti leteli nad bivšo Avstrijo in Češkoslovaško, v petek pa so ponovili svoj polet na Češko in metali letake nad Prago, Plznom in Brnom. Nato so leteli nad Nemčijo, zlasti nad Kielom, Hamburgom in Bremenom.

Večerno francosko uradno poročilo vrhovnega vojnega poveljstva pravi, da so Nemci med Renom in Vogezii napadli po hudi topniški pripravi, a so bili takoj odbiti.

Ustanovitev bolgarsko-jugoslovanske gospodarske zbornice v Sofiji

Krasna manifestacija slovenske vzajemnosti na Balkanu

Sofija, 25. februarja. o. Danes ob 10.30 dopoldne je bila v veliki koncertni dvorani Bolgarie svečano odprta bolgarsko-jugoslovanska gospodarska zbornica v Sofiji. Svečanosti se je udeležil odposlanec kralja Borisa general Tanev, jugoslovanski trgovinski minister dr. Andres s skupino 45 naših gospodarstvenikov, zunanji minister dr. Popov, jugoslovanski poslanik Milanović s poslaniškim osebjem, bivši predsednik vlade Cankov, bivši ministri Cunev, Obov, Zaharijev, bivši predsednik sobranja in predsednik jugoslovanske-bolgarske lige v Sofiji, sofijski župan Ivanov, predstavniki bolgarskega gospodarskega življenja in še 1200 drugih osebnosti. Svečanost se je začela z jugoslovansko in bolgarsko himno. Dvorana je bila okrašena z jugoslovanskimi in bolgarskimi zastavami. Prvi je govoril predsednik časanskega odbora Velev, ki je želel, da bi to skupno delo rodilo lepe plodove. V imenu predsednika jugoslovanske-bolgarske zbornice v Belgradu je govoril podpredsednik Petković, ki je dejal, da ustanovitev teh zbornic pomeni prvi temelj za bratsko in sistematično sodelovanje na vseh področjih.

Nato je spregovoril bolgarski trgovinski minister dr. Slavčo Zagorov, ki je dejal med drugim: K nam so prišli bratje Jugoslavlani na čelu s spoštovanim ministrom dr. Andresom, da bi se udeležili svečanosti pri ustanavljanju bolgarsko-jugoslovanske trgovinske zbornice v Sofiji. Naše delo v Belgradu in v Sofiji ima isti cilj. Dve glavni nalogi imata naši zbornici. Prva naloga je v tem, da delamo skupno za ustvaritev gmočnih dobrin in duhovni napredek, druga naloga pa je, da se

podpiramo in lažje preživimo vojno, ki besni v Evropi. Poglavitno naše delo bo povečanje izmenjave gospodarskih dobrin med Jugoslavijo in Bolgarijo. V uspeh nam ni treba dvomiti. Bolgarija bi izdelovala bombaž za Jugoslavijo, Jugoslavija pa bi predelovala bakreno rudo za Bolgarijo. Po tej bazi moremo ob vzajemni pomoči in skupnih naporih doseči velike uspehe samo tedaj, če ne bomo pustili niti za trenutek, da bi v nas ugasnil ta plamen čustev, ki nas ta trenutek navdušujejo. Ideja in želja po sodelovanju je obšla ne samo vse gospodarske delavce, temveč sta tudi globoko segli v najširše ljudske plasti v Bolgariji in v Jugoslaviji.

Govor ministra Zagorova je bil pozdravljen z dolgotrajnim vzklikanjem: »Živela Jugoslavija, živela Bolgarija.«

Minister dr. Andres je v svojem govoru dejal: Ta lepa svečanost naj služi kot temelj za tesno sodelovanje in zblizanje dveh bratskih ljudstev na področju, ki predstavlja trdni temelj vsakdanjega življenja naših narodov. Zgodovina nas je razdvajala proti naši volji. Nam tuje in sovražne sile so stoletja znale zatirati celo sledove našega skupnega življenja. Toda prišli so lepši dnevi za vse nas. Potrebno je bilo obnoviti stare vezi in utirati poti za nov močnejši pohod vzajemnega sodelovanja. Jugoslavija in Bolgarija sta navezani pri ohranjanju svojih narodno-gospodarskih zajednic na to, da iščeta izhod v pokrajinskih sporazumih. So ugodni upi, ne samo za bolgarsko-jugoslovansko gospodarsko sodelovanje na poprišču izvoza v tretje države, temveč tudi

Vesti 26. februarja

Turška vlada odločno zavrača poročila tujega časopisa o tem, da bi bilo v državi razglašeno vojno stanje. Vsi ukrepi, ki jih je vlada sprejela zadnje čase, nimajo nikakega izrednega vojaškega značaja, marveč naj samo okrepijo obrambno silo Turčije.

Nov oddelek kanadskih letalcev je danes odpotoval v Anglijo. Po sprejemnih pozdravih so letalci s posebnim vlakom odpotovali na svoje mesto.

Posveti zunanji ministri Švedske, Norveške in Danske v Kopenhagenu, so potekali v največji tajnosti. Domnevajo, da so razpravljali o pomorski vojni in nevarnostih, ki jih prinaša ta vojna nevtralnimi državam ter o nadaljni obrambni nevtralnosti. Posvetovali so se tudi o raznih gospodarskih vprašanjih.

Tri ameriške vojne ladje so danes priplule v Gibraltar.

Švedska vlada je zelo poostrišla nadzorstvo nad tujci, ki prihajajo v državo ali pa se že mude v njej.

Velik govor je v soboto zvečer imel čisto nenadno nemški kancler Hitler. V govoru je ugotovil, da so Nemci po svetovni vojni ogoljufali, narodni socializem pa je Nemčijo politično in gospodarsko dvignil, ker je ustvarjal čudeže. Angleški vojni hujskači s Chamberlainom na čelu so povzročili sedanjo vojno, toda Nemčija je gospodarsko in vojaško tako pripravljena, da ji nihče nič ne more. Kot pogoje za mir zahteva Nemčija zagotovitev varnosti svojemu življenjskemu prostoru in vrnitev bivših nemških kolonij. Nemčija bo zmagala zato, ker mora zmagati.

Predsednik angleške vlade Chamberlain je tudi v soboto imel velik govor, v katerem je dejal, da se Anglija ne boji izida sedanje vojne, naj traja dokler hoče. Vojskuje se zato, da bi mali narodi v Evropi živeli mirno, da bi preprečili tekmo v oboroževanju in zagotovila veljavo danim besedam. Anglija se bo vojskovala, dokler ne bo zmagala svoboda in dokler ne bo dobila dokazov o nemški dobri volji.

Sovjetska poslanika iz Estonske in Litve sta bila nenadno poklicana v Moskvo. Zdi se, da je to potovanje v zvezi z vojaškimi pripravi baltskih držav, ki niso voljne več popuščati Rusiji, če bi zahtevala od njih nova oporišča za svoje vojne sile.

Nemški tisk poroča, da je bila hudo poškodovana ena največjih angleških bojnih ladij »Nelson«, ki da je nesposobna za boj in plovbo. Angleži odgovarjajo na to s posmehom, da so Nemci že marsikatero angleško bojno ladjo že po večkrat potopili, kakor n. pr. nosilko letal »Ark Royal« in da so bili njihovi mornarji za to celo odlikovani; »Ark Royal« pa še vedno plove po svetovnih morjih.

Švicarski tisk hudo krši nevtralnost — pišejo nemški listi — ko obsoja odredbo vlade, ki je prepovedala v Švici prodajati knjigo »Hitler mi je govoril«. To je spisal bivši predsednik senata v Odansku Rauschnig, in v njej razodeva fantastične načrte kanclerja Hitlerja o osvojitvi sveta in trdi, da mu jih je kancler sam zaupal.

Angleška vlada je kupila vso proizvodnjo volframa in selita dveh velikih kovin, ki sta neobhodno potrebni za izdelovanje topovskega jekla. Pred vojno je bila glavni kupec za te kovine v Avstraliji Nemčija.

Vsak trenutek se lahko začne spopad na Kavkazu ali pa na skrajnem evropskem severu, naker se bo vnela splošna vojna od Črnega do Ledenege morja. Balkanu pa bo s to vojno prizanešeno. Tako pišejo italijanski listi, ko razpravljajo o delu francoskega maršala Weylanda v Prednji Aziji in Turčiji ter o zbiranju angleškega vojnega brodoma na skrajnem severu.

Angleška letala so zopet letela nad severno-zahodno Nemčijo: nad Bremenom, Hamburgom in drugimi velikimi mesti. Letala so se vsa vrnila domov, razen enega, ki se je moralo spustiti v Belgijo.

Novo vojaške železnice v Turčiji

Carigrad, 25. februarja. o. Turška vlada namerava narediti tri nove železniške proge. Prva naj bi vezala Erzerum s Kavkazom in bi v vojaškem pogledu imela velik pomen za dovažanje čet in vojnega materiala na sovjetsko-turško mejo. Druga proga bo od Carigrada do Karabuka. Tretja pa skrajšana proga, ki bo vezala Carigrad z Ankaro in bo vlak potreboval samo osem ur do Ankare. Vse te proge bodo narejene z angleškimi in francoskimi posojili.

na poprišču medsebojne izmenjave med Bolgarijo in Jugoslavijo. Naša trgovinska pogodba od leta 1937 določa ustanovitev skupnega mešanega gospodarskega odbora. Ta odbor more v sodelovanju s skupnimi gospodarskimi institucijami dosti pomagati pri pripravi na pogodbo v najširšem obsegu in k zagotovitvi skupnega dela za lepšo gospodarsko bodočnost bratskih držav. Bolgarsko-jugoslovanska zbornica naj živi, raste in cvete!

Dovolite mi, bratje Bolgari, da tudi jaz povem nekaj besedi iz srca k sreči. Naj mi bo dovoljeno, da na teh svetlih bolgarskih tleh, na katerih se križajo jug, vzhod in zapad, na teh zgodovinskih tleh vaše zgodovinske preteklosti in vaše še večje bodočnosti izrečem zahvalo ne le v svojem in v imenu jugoslovanske vlade, temveč tudi v imenu 16 milijonov Slovanov iz bratske Jugoslavije. Zvestoba za zvestobo in ljubezen za ljubezen.

Po teh besedah je k ministru dr. Andresu pristopil minister dr. Zagorov in ga toplo objel. Prisotni so pozdravili to gesto z vzklikanjem in odobravanjem.

Popoldne ob 13 je bila v hotelu »Bolgarija« svečana pojedina v čast jugoslovanskih gostov, katero je priredil trgovinski minister dr. Zagorov.

Mogočno zborovanje zastopnikov Kmečkih zvez iz vse Slovenije v Celju

Celje, dne 25. februarja.

Iz vseh krajev Slovenije so prišli včeraj in danes v slovensko Celje zastopniki slovenskega kmečkega ljudstva, da na svojem letnem zborovanju spregovorijo odločno besedo za svoje pravice. Velika dvorana ljudske posejavnice je bila do zadnjega prostora polna.

Zborovanje se je pričelo s himno Kmečke zveze. Predsednik g. Brodar je pozdravil vse delegate in prijatelje slovenskega kmečkega stanu, posebno ministra g. Kulovca, senatorja g. Smodeja, senatorja g. Miheliča, g. dr. Schauba, zastopnika bana načelnika kmetijskega oddelka banske uprave inž. Podgornika, celjskega župana itd.

Navdušenje je prevzelo zborovalce, ko je predsednik bral brzojavni pozdrav narodnega voditelja dr. Korošca. Z veseljem so zborovalci sprejeli brzojavne pozdrave kmetijskega ministra dr. Curbiloviča, gradbenega ministra dr. Kreka. Val navdušenja je zajel dvorano, ko je bila predlagana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. Zborovalci so viharno vzklíkali kralju in kraljevskemu domu. Brzojavni pozdravi so bili poslani tudi Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, dr. Antonu Korošču, kmetijskemu ministru in banu dr. Natlačanu.

Načelnik g. Brodar

je v svojem govoru omenil posledice gospodarskega prevrata v nevtralnih državah, ki jih občuti tudi slovenski kmečki stan. Kmečki pridolci so dobili, žal, tisti, ki jih slovenski kmet kupuje, višjo ceno. Slovenski kmet upravičeno toži o propadanju svojih gospodarstev, kmečka mladina beži od doma, kjer vidi le delo brez zaslužka. Temu stanju je nujno od pomoči. Začetki bomo morali naše kmetijstvo načrtno pospeševanje, in to vse panoge, ki so pri nas važne. Male podpore zasebnikom se bodo morale odpraviti, ta denar pa uporabiti za kriticke obresti denarja, ki naj bi se brezobzorno posojal za daljšo dobo kmetovalcem, pri čemer naj bi upoštevali predvsem obsejane in narodno ogrožene kraje. Dokončati bo potrebno agrarno reformo. Ogromne površine zemlje leže v naši deželi neizkoriščene, ker jih slovenski kmet obdelati ne sme, kajti last tujece. Nad 50.000 novih kmetij bi bilo potrebno ustvariti za slovensko kmečko mladino. Spremeniti bo potrebno vse zakone, ki so našemu kmetijskemu stanu v propast, predvsem pa naš davčni sistem, po katerem je kmet s številno družino najbolj obdavčen sloj naroda, ker potrebuje največ življenjskih potrebščin. Slovenski kmečki stan nujno potrebuje od javnosti, predvsem od države, pomoči in zaščite, slovenski kmečki stan potrebuje danes močno osrednjo združeno blagovno centralo, ki bo mogla povezati vse naše raztresene blagovne zadruge in ustanoviti nove tovrstne zadruge povsed, kjer se ne obstoje ter čimprej prevzeti naš kmečki trg.

Predsednik je klical oblast, da prisloži kmetu pri njegovih težnjah na pomoč, saj je slovenski kmečki stan v zgodovini mnogo žrtvoval za naš narod in bo ostal še nadalje temelj naroda in države.

Slovinci od svojih zahtev ne popustimo

Z vsem navdušenjem so pozdravili zborovalci edvolaskega borca senatorja Smodeja, ki je v svojem krepkem govoru orisal na kratko zunanji in notranji politični položaj naše države.

Govornik je govoril obširneje o notranjih političnih dogodkih zadnjega časa. Zborovalci so z viharom in dolgotrajnim vzklíkanjem in odobravanjem pokazali popolno soglasnost s svojimi političnimi zastopniki.

To odobravanje se je še samo stopnjevalo, ko je govornik izjavil, da od svoje zahteve po slovenski avtonomiji ne bomo nikdar odstopili in da zahtevamo takojšnjo uresničenje že svoje 20 letne zahteve. Nasproti brezpomembnim intrigam domišljavih, samozvanih in osamljenih »voditeljev«¹ proti slov. avtonomiji, je govornik poudaril, da nista kompetentna govoriti o »socialnem, gospodarskem in kulturnem polomom«² bodoče avtonomne Slovenije, ker vse, kar je bilo v tem oziru dobrega in velikega v Sloveniji ustvarjenega, je bilo delo Slovenske ljudske stranke, in zadnja leta delo Slovencev v JRZ (dolgotrajno odobravanje). Naj pa se govori ali piše v prihodnje karkoli, eno morajo vedeti vsi, in to je, da Slovenci nikdar ne bomo dopustili, da bi igrali v stranki ali v državni politiki peto kolo, ker smo tako svoje stališče dolžni braniti ne le v duhu in pravilih stranke, ampak smo dolžni to z ozirom na našo politično zgodovino in iz spoštovanja in hvalečnosti do svojega slovenskega voditelja Antona Korošca, ki je v vseh, tudi najtežjih časih, znal varno krmariti naš narodni čolnček v dobro ne samo Slovincem, ampak tudi Srbom in Hrvatim in vse naše države. (Velikostne manifestacije voditelju dr. Korošču.)

V imenu g. bana dr. Marka Natlačana je pozdravil zborovalce g. inž. Podgornik, v imenu mesta Celja pa g. dr. Voršič.

Tajniško poročilo

Tajniško poročilo je podal tajnik g. Finc. Takoj v začetku svojega poročila je ugotovil, da se je KZ v preteklem letu veštrastno razmahnila in razširila. KZ je prirejala v preteklem letu odborniške tečaje, priredila več taborov, med temi velik kmečki tabor v Celju, združen s proslavo 90letnice osovoboditve kmečkega stanu na kongresu Kristusa Kralja in prirejala razne druge prireditve svojih edinic. Delo za splošne kmečke koristi so služila nešteta posredovanja in vloge za uveljavljanje zahtev in nujnih potreb slovenskega kmečkega stanu, ki sta vodstvo in glavna pisarna napravila na merodajnih mestih. Največ prizadevanj se je gibalo okoli vprašanja cen kmečkih pridolcev, odpravi trošarine na cement in nekaterih uvođenih davkov, zlasti davščini in tako ob prevzemu posestev, davku na kmečke vozove itd., nadalje za uvedbo tečajev za živinozdravniške pomočnike, za cenejšo nabavo galice in umetnih gnojil itd.

O strokovnem listu »Oraček«³ je poročal g. Puš. G. Puš je nato govoril o potrebi mladinskega gibanja Kmečke zveze. Vsak delegat naj smatra

za svojo dolžnost, da bo v svojem kraju ustanovil tudi mladinski odsek.

Poročilo predsednice ge. Brodarjeve o delu ZKZ je prebral g. Puš. ZKZ se ni mogla začeti z organiziranim delom. Zaprake so se pojavile pri ureditvi odnosov med ZAKS-em in ZKZ ali bolje pri potrditvi spremenjenih pravil Zveze absolutent. ZAKS je bila namreč soglasno razpuščena, njeno članstvo pa bi delalo v ZKZ in v odseku mladinskih ženskih kmečkih zvez. Za tretji marec je sklican občni zbor, na katerem se bo to uredilo in nato pričelo z delom.

Po poročilu se je razvila debata, v katero je poseglo več članov. Senegačnik iz Vojnika je poudarjal, da je KZ še vse premalo udarna in preveč popustljiva. Novačan iz Vojnika je poudaril potrebo, naj list »Oraček«⁴ prinaša bolj udarne članke o zahtevah kmečkega stanu, kot to delata »Slovenski gospodar«⁵ in »Domoljub«. Glinšek iz Kozjega je poudaril, da je našemu kmetu potrebnih več kmetijskih šol. Predsednik g. Brodar je posameznim članom dajal pojasnila na njihove pri-

pombe. Dejal je, da je list »Oraček«⁶ le strokovno glasilo, ki ne more tako udarno pisati kot kak političen list. Šef kmetijskega oddelka banske uprave g. inž. Muri je pribil, da kr. banska uprava rada sprejme kmečke sinove v kmetijske šole, če se le briglasijo.

Pri nadzornega odbora je podal g. Alojzij Rigler, ki je predlagal odboru absolutorij.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen naslednji odbor: Načelnik: Brodar Janez, Hraščar pri Kranju; I. podnačelnik: Špindler Jože, Sv. Ana v Slov. gorah; II. podnačelnik: Šteirn Janez, Kaplja vas, p. Komenda; III. podnačelnik: Prelog Franc, Zagorje, p. Sv. Marjeta pri Ptuj; blagajnik: inž. Muri Lambert, Ljubljana; tajnik: dr. Voršič Josip, Ljubljana; vodja MKZ: Puš Ludovik, Ljubljana; voditeljica ZKZ: Brodar Franciška, Hraščar pri Kranju; odborniki: Bogovič Alojz, Loče 10, p. Dobova, Nemančič Jožef, Zelenbej, p. Metlika, Kavaš Jurij, Odanci, Steblovnik Martin, Smartno ob Paki, Novak Nande, Nevle 25, p. Kamnik, Prijatelj Alojz, Vince, p. Sodražica, Kuk Anton, Pri-

Ljubljana od sobote čez nedeljo

Ceprav gremo že močno proti koncu meseca in se po večini žepov že kaj občutno javlja suša, ki jo je v majhni meri povzročilo letošnje veselo praznovanje pustne nedelje in pustnega torka, je bil včerajšnji sobotni večer spet kar tako živahen kakor je bil prejšnja nedelja in kraji, kamor ljudje hodijo po zabavo ter razvedrilo, dobro zasedeni. V ljubljanskih kinih se je pri večernih predstavah ljudi ka rtilo. Prav tako dobro pa sta bili zasedeni tudi obe gledališči, dramsko in operno. Seveda se potem obiskovalci niso odpravili, vsaj iz večine ne, takoj domov, ampak so zavili še nekoliko v gostilno ali pa v kavarno, ker so se krepčali in se pogovorili. Ob koncu tedna si imajo zlasti Ljubljančani od silne velike novega povedati.

Matija je pridno razbijal led

Danes smo praznovali god sv. Matije, šele danes, in ne že 24. februarja kakor ga praznujemo ponavadi. Za 24. februarja je bil določen tako imenovani »prestopni dan«, Matija pa se je zato moral preseliti na današnji dan. In letos je bil Matija zvest staremu izreku, ki o njem kroži. Prav pridno je razbijal in talil led.

Tako lepega in gorkega dneva kakor je bil današnji, še vso letošnjo zimo nismo imeli. Seveda so ljudje izrabili ugodno priliko in zapustili mesto, nekateri že dopoldne, drugi pa šele popoldne. V vse smeri so jo mahnil, povsod jih je bilo dosti, in ne najmanj, zlasti proti večeru, po podeželskih »gostinskih obratih«. Vesel smeh in dobra volja sta napravila že itak lepi, gorki zimski dan še prijetnejši. V mestu je bilo danes nekaj občnih zborov in sestankov, ki so potekali v lepi slogi in prinesli pametne sklepe za organizacije in društva, ki so jih priredila. Popoldne je bilo tudi nekaj iger; mesto samo pa je to nedeljo učinkovalo kar nekam prazno, zapuščeno in mrtvo.

Nesreča pri sankanju

Danes popoldne ob enih so bili ljubljanski reševalci, ki tudi ob nedeljah in praznikih ne poznajo počitka, poklicani v Podutik in sicer v gostilno Vodnik. Tam so prevzeli Krzakovič Ido, ki se je skanala, pa je padla tako nesrečno, da si je zlomila nogo.

Poklicani pa so bili tudi že dopoldne ob četrta deset, in sicer na Vodovodno cesto št. 40. Tam je padel s kolesa pomožni delavec v tovarni Sajevec v Kamniški ulici, Pavle Pogačar. Pogačar je dobil precej hude poškodbe na nogi.

Tudi iz Lanišča št. 31 pri Škofljici, so poklicali ljubljanske reševalce na pomoč. Tam so prevzeli delavca pri mestnem cestnem nadzorstvu, Kramčana Jožeta, ki so ga ožulili čevlji, pa se mu je rana zastrupila.

Nenadna smrt uglednega pravnika

Danes popoldne se je odpravil s svojim sinom in z večjo družino na nedeljski izlet na Polzevo upokojeni predsednik apelacijskega sodišča dr. Vrančič. Med potjo pa mu je nenadoma postalo slabo, omahnil je zadet od kapi in čez kratek čas izdihnil. Nenadna smrt uglednega pravnika je v krogih njegovih znancev in prijateljev bolešno odjeknila.

Avtomobilisti, kako boste prejemali bencin na karte

Odbor za določevanje količine bencinske mešanice, ki jo bodo izdajali na karte za pogon motornih vozil, je sklenil, da od danes stopijo v veljavo navedbe:

Od 1. marca 1940 pa do nadaljnjega se izdaja na vsak kupon bencinska mešanica in sicer:

stava 1, p. Konjice, Cencelj Ivan, Tremarje pri Celju, Strman Alojz, Smartno pri Litiji, Stuhec Alojz, Križevci pri Ljutomeru, dr. Kulovec Franc, minister v p. Ljubljana, dr. Lavrič Joža, Ljubljana, Munda Martin, Ormož, Potočnik Ivan, Dobrovo, p. Ziri, Šimenc Anton, Podgora 18, p. Dol pri Ljubljani, Koban Franc, Zg. Poljskava, p. Pragersko, Novak Ivan, Martjanci, Brule Franc, Hrušica 11, p. Smihel-Stopiče, Šinkovec Ivan, Ambrus, p. Zagradec, Praprotnik Jakob, Prezrenje, p. Podnart, Cas Ivan, Turška vas, Sevnikar Stanko, Zabrdo, p. Velenje, dr. Kocjan Leo, živinozdravnik, Škofja Loka, Turk Ivan, Lešje, p. Šmarje pri Jelšah, Peterlin Anton, Hraščar 10, p. St. Rupert na Dolenjskem. Namestniki: Šifer Janez, Zabuca, p. Stara Loka, Rajh Jakob, Ljutomer, Jerovšek Ivan, Stara Nova vas, Šketa Joško, Jarenina, Sušnik Jože, Brod 1, p. Radovljica, Pere Stanko, Kozje, Lepšina Jože, Cundrovec, p. Brežice, Marincik Anton, Zupeča vas, p. Cerklje na Dolenjskem, Stare Anton, pom. okr. kmet. ref., Črnomelj, Malešič Janko, šolski upravitelj, Mekinje, Stritar Jože, Velike Lašče, Bugar Joža, Smlednik, Deželak Matevž, Lože, Rimske Toplice, Rebov Martin, Čret, p. Celje, Kolenko Ivan, Črenšovec. Preglednika računov: Dr. Valenčič Vlado, bančni uradnik, Ljubljana, Rigler Alojz, mag. svetnik, Ljubljana.

Na občnem zboru so sklenili, da bo spomladi velik kmečki tabor v Prekmurju. Zborovanje je trajalo do treh popoldne.

1. Na karte z enim vodoravnim rdečim trakom, na kupon, ki je označen s črko A 30 l, na kupon s črko B 40 l, na kupon s črko C 50 l, in na kupon s črko D 60 l.

2. Na karte z dvema vodoravnima rdečima črtama se za kupon črke A da 10 l, za kupon s črko B 15 l, za kupon s črko C 20 l, in za kupon s črko D 25 l.

3. Na karte s tremi navpičnimi rdečimi črtami se za kupon označen s črko A daje 5 l, na kupon B 10 l, na kupon C 15 l, in na kupon D 20 l.

4. Na karte z eno zeleno vodoravno črto se za kupon s črko A da 30 l, za kupon s črko B 50 l, za kupon s črko C 60 l, in za kupon s črko D 80 litrov.

5. Na karte z dvema vodoravnima zelenima črtama se za kupon s črko A da 15 l, za kupon s črko B 25 l, za kupon s črko C 35 l, in za kupon s črko D 45 l.

6. Za karte z eno vodoravno črto se za kupon s črko A da 2 l, za kupon s črko B 4 l.

7. Na karte z dvema vodoravnima črnima črtama se za kupon s črko A da 1, za kupon s črko B pa 2 l.

8. Na karte, ki ima natisnjeno rdečo »Avto-bus«⁷ se za kupon s črko A dobi 35 l, za kupon s črko B 60 l, za kupon s črko C 95 l, in za kupon s črko D 120 l.

Navedene količine tekočega goriva se bodo dajale lastnikom motornih vozil na karte oziroma na kupone do nadaljnjega ukrepa.

Likvidacija Električne zadruge v Šiški

Danes je bil v redu izveden likvidacijski občni zbor električne zadruge v Šiški, s čimer je rešena zadeva, ki je zaradi nesocialne politične zarizenosti nekaterih vzbujala po nepotrebnem toliko prahu zadnji dve leti. Likvidacijskega občnega zbora se je udeležilo 298 članov, od katerih je za likvidacijo glasovalo 296 in samo dva proti likvidaciji.

Mariborski drobiž

Požar na Pobrežju. Danes dopoldne je poklical plat zvona mariborske gasilce na Pobrežje, kjer je nastal požar. V mestu se je govorilo, da gori tovarna Utensilia, ki izdeluje potrebščine za tekstilno industrijo, gorila pa je samo neka drvarnica tik tovarniškega poslopja. Ogenj je to drvarnico uničil, da pa požar ni preskočil drugam, pa so preprečili gasilci. Škode je kakih 5000 din.

Priporočljiv gost. V nekem tukajšnjem hotelu je stanoval dolgo časa trgovec s sadjem Živko Iliž iz Smedereva, ni pa ničesar plačal. Ko je že znašala ceha za sobo in jed 3662 din, pa je gost na tihem odšel iz Maribora.

Dve žepni tatvini sta bili včeraj prijavijeni mariborski policiji. Prva se je pripeljala v prodajalno Nabavljalne zadruge. Nekdo je izmaknil železničarjevi ženi Ani Friedau iz žepa denarnico s 160 din vsebine. Na trgu pa je žepar ukradel zasebnici Angeli Haložan iz žepa denarnico, v kateri je imela 96 din.

Hrblenico si je poškovala zaradi poledice Angela Stampar s Pobrežja. Padla je pred kaznilnico na Pobreški cesti, kjer so jo potem našli pasanti ter obvestili reševalce, da so jo zapeljali v bolnišnico.

Občni zbor Peruna, najstarejšega slovenskega kolesarskega kluba, v Narodnem domu pod vodstvom predsednika Hlebša, ki je podal poročilo o lanskoletnem delu. Danes je klub likvidiral svojih sedem sekcij ter se je članstvo priključilo klubu. Letos praznuje klub 20 letnico ter jo bo proslavil z večjo prireditvijo. Predsedniku Hlebšu so kot častnemu predsedniku izročili danes predstavnik kluba za njegove velike zasluge krasno izdelano diplomo. Pri volitvah je ostalo dosedanje vodstvo v funkciji.

Gasilci iz celjske župe so lani rešili za 13 milijonov dinarjev ljudskega premoženja

Celje, 25. febr.

Nad 100 delegatov gasilskih čet gasilske župe se je zbralo danes dopoldne na letni skupščini. Skupščino je vodil dolgoletni požrtvovalni starešina g. Gologranc Konrad, udeležili pa so se je tudi župan dr. Voršič, okrajni podnačelnik g. dr. Otrin in zastopniki tiska. Zbrani gasilci so vzklíkili svojemu pokrovitelju Nj. Vis. kraljeviču Tomislavu trikratni živio. Župan dr. Voršič je najprej izrekel pozdrave v imenu mesta Celja, nato pa po lepem govoru izročil župnemu starešini g. Golograncu Konradu odlikovanje Jugoslovanske krone V. stopnje. Gasilci so svojemu starešini priredili vrste aplavze. Zbrani so vzklíkili trikratni živio Nj. Vel. kralju Petru II. in kraljevskemu domu.

Prav obširno poročilo o delovanju celjske gasilske župe je nato podal starešina g. Gologranc. Govoril je o kongresu in sodelovanju celjske župe na njem. Župa je priredila 13 predavanj, 2 strokovna tečaja, posebno pozornost pa je posvetila vajam za pasivno zaščito. Starešina je izrekel posebno zahvalo agilnemu gasilskemu sodelavcu kapitanu g. Tošu Franju iz Celja, ki je imel številna predavanja o obrambi proti zračnim napadom. Letos bo ustanovljena konjiška gasilska župa in se bo zato tudi snujoča gasilska četa v Zrečah priključila tej župi. Starešina je nato omenil oprostilno sodbo celjskega okrožnega sodišča članov konjiške gasilske župe gg. Jermana in Stručlja zaradi sporov v četi. Župa je zgubila v preteklem letu agilnega tovariša inž. Mareka, ki je prestavljen v Beograd na visoko mesto v gradbenem ministrstvu.

Inž. Marek je deloval v celjski gasilski župi 7 let.

Starešina je v svojem govoru tudi omenil, da nekateri čete še vedno polagajo preveč važnosti raznim veselicam. Dejal je, da bo to potrebno odpraviti, ker so časi za veselice prenesni, na drugi strani pa te veselice mnogokje jemljejo gasilec um, ki si ga sicer dobe s požrtvovalnim delom.

Tajniško poročilo je podal g. Bervar Adolf. Na področju župe je bilo v preteklem letu 58, med

temi 7 gozdnih požarov. Gasilci so nastopili pri 49 požarih, pri vseh pa je sodelovalo 700 gasilcev. Povzročena škoda na zavarovanih objektih znaša 1.752.000, na nezavarovanih pa 127.000 din. Če bi gasilci ne nastopili, bi nastala na sosednjih poslopih škoda 13.545.000 din. Župa šteje 57 prostovolnih čet. V preteklem letu sta zaprosili industrijski podjetji Westen in »Metka«⁸ v Celju za odobritev industrijskih gasilskih čet. Župa ima sedaj 1.564 izvršujočih, 1.136 podpornih, 74 častnih, 55 naraščajnikov in 21 samaritank. Samaritanskih odsekov ima 24 čet, vendar je večina teh odsekov le na papirju, kulturnoprosvetnih odsekov ima 20 čet, ki se večinoma udeležujejo na odru, 8 čet ima svoj glasbeni odsek, 18 diletantski odsek in 2 četi čitalnišnega.

Za dolgoletno gasilsko službovanje je prejel v preteklem letu odlikovanja 6 čet, in sicer Gaberje, Kaplja, Vitanje, Slivnica, Teharje in Drazavas-Ziče. Gasilska zveza je odlikovala za posebne zasluge za gasilstvo kap. Toša Franja z zlatim zasluznim križcem.

Blagajnik g. Dobovičnik iz Celja je poročal, da ima župna uprava 8.086 din dohodkov in 7.844 din izdatkov, 2500 din se je uporabilo za odlikovanja. Pri volitvah je bila izvoljena nova uprava s starešino Golograncem na čelu.

Pri slučajnostih se je razpravljalo o tem, kako tudi gasilec doseže iste pravice za skrajšani rok, kot ga ima Sokol.

Brez posebnega obvestila



V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša predobra teta, gospa

Ivana Rattey vdov. Vrečer, roj. Rak

danes ob 3 jutraj, v 70. letu starosti, po kratki bolezni, previdna s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v torek, dne 27. februarja 1940 ob pol 5 popoldne, iz hiše žalosti na pokopališče v Vojnku.

Sveta maša zadušnica se bo brala v sredo, dne 28. februarja 1940 ob 7 jutraj, v farni cerkvi v Vojnku.

Vojnik, dne 26. februarja 1940.

Zalujoče rodbine:

Rak, Novak, Lokošek

Uspeli politični shod ministra dr. Kreka v Radovljici

Radovljica, 25. februarja.

S prvimi osebnim vlakom je davi prispel v Radovljico gradbeni minister dr. Miha Krek v spremstvu tajnika inž. Slapšaka in bivšega poslanca Miloša Stareta. Na kolodvoru so g. ministra pričakovali mestni župan Resman, okrajni glavar dr. Vrečer in bivši poslanec dr. Šmajd. V dvorani Ljudskega doma je bil za 11. uro napovedan shod naše politične organizacije za radovljiški okraj. Dvorana je bila nabito polna. G. minister je bil pozdravljen z ovacijami. Na shodu so bili med drugimi mestni župan Resman, dekan g. Fatur, okrajni glavar dr. Vrečer, dr. Šmajd in banski svetnik Jan iz Gorij. Minister dr. Krek je v poldru-

urnem govoru pojasnjeval notranji in zunanji politični položaj naše države. Ob koncu zborovanja je predsednik shoda dr. Šmajd predlagal, da se odposlaja vdanostni brzojavki narodnemu voditelju dr. Antonu Korošču in predsedniku vlade. Brzojavka dr. Korošču se glasi:

»Predsedniku senata dr. Antonu Korošču, Beograd. Zborovalci JRZ v Radovljici Vas prisrčno pozdravljamo, izrekamo svoje zadovoljstvo za vse vaše dosedanje delo ter izražamo svoje zadovoljstvo in podporo pri vsem delu za blagor Jugoslavije in srečo naše Slovenije.«

Krasno uspelo zborovanje so zborovalci končali s prepevanjem himne »Hej Slovenci«.

Od tu in tam

Nova uredba o delovanju Privilegirane izvozne družbe je bila izdelana na sestanku posebnega odbora ministrov. Po tej novi uredbi bo Prizad posredoval na tržišču skoraj vseh kmetijskih pridelkov, zlasti pa bo njegova prva naloga, da takoj začne odkupovati po višjih cenah vino in žganje, kateremu so vinski trgovci zbili v zadnjih dneh cene sklicujoč se na novo uvedene državne trošarine na vino. Prizad je doslej svojo delavnost posvečal skoraj izključno le tržišču za žito in je seveda s tem izključno podpiral vojvodinske kmete in žitne trgovce, ki so vsi dobro situirani. Po novi uredbi naj bi Prizad storil svojo dolžnost povsod, koder gre za cene kmetijskih pridelkov.

Film »Zgodovinski dnevi« predvajajo te dni v Zagrebu. V filmu so namreč posneti prizori nedavnega obiska kneza namestnika Pavla in knežinje Olge v Zagrebu. Film je prevzela v svojo režijo »Hrvatska Zaštitna« in ga prikazuje sedaj v več zagrebških kinematografih. V filmu je posnet tudi govor, ki ga je imel podpredsednik vlade dr. Maček ob sprejemu knežjega para na zagrebški postaji. Foxova filmska družba pa je izdelala tudi kratek film o Hrvatski. Vmes so vstavljeni govori dr. Mačka, dr. Šubišića in tajnika HSS dr. Krnjevića. Dr. Maček je govoril v hrvatskimi, dr. Šubišić v francoskimi, dr. Krnjević pa v angleškimi o težnjah in stremeljenjih hrvatskega naroda in o njegovi povezanosti s Jugoslavijo. Ta film bo predvajan v vseh kinematografih, kamor dobavlja filme ameriška filmska tvrdka Fox.

Strogo obsodbo je ieroko zagrebško sodišče nad dvema oduhoma, ki sta kmetom posojala za strahotne obresti denar, potem pa cele grunte poglajala na boben. Bila sta to milijonar Vasič in njegov pomagač Rukavina. Rukavina je imel posebno posredovalnico za posojila in je delal na račun Vasiča, ki je star 75 let in posestnik čednih milijonov, pa kljub temu še ni bil sit. Na stara leta je zajadral v kriminal in sedaj se bo pokoril dobra tri leta v zaporu. S posredovanjem Rukavine je posojal kmetom denar, toda izročal jim je polovico posojila v gotovini, polovico pa v hranilnih knjižicah hrvatskih denarnih zavodov, ki so bili pod zaporo. Če pri izplačevanju posojila si je pridržal del za obresti, poleg tega da so morali nekateri reveži, ki so mu padli v pest, plačevati tudi po 80% obresti. Vasič se je za vsako posojilo vključil na kmetovo posestvo. Državni tožilec je v svoji obtožnici to dejstvo pribil, češ da je Vasič uničeval in odiral prav revne ljudi in da zato zasluži najstrožjo obsodbo. Sodišče mu je tako odmerilo tri leta in dva meseca zapora in 40.000 dinarjev denarne kazni, pomagaču Rukavini pa tri leta in štiri mesece strogega zapora. Državni tožilec se je pritožil proti nizki odmeri kazni, branilec obeh obtožencev pa proti previsoki kazni.

Za novega generalnega ravnatelja Privilegirane izvozne družbe je bil z ukazom trgovskega ministra imenovan dr. Toth, podpredsednik zagrebške Gospodarske zveze in gospodarski strokovnjak HSS. Dr. Toth bo imel nalogo, da bo Prizad uvedel v novo delo, kakor mu ga nalaga nova uredba o Prizadu in njegovem posredovanju na tržišču za vse poljedelske pridelke. Za pomočnika generalnega ravnatelja pa je bil postavljen dr. Nemeš. — Prav tako pričakujejo, da bo imenovan upravnik »Gospodarske zveze« Rude Bižanič za ravnatelja zavoda za pospeševanje zunanje trgovine.

Pravoslavni svečenik in oče otroka sta bila pred sodiščem v Štupu obsojena, ker sta spremenila otrokovo ime v krstnih knjigah. Kmetu Djorčičkoviču se je rodil sin. Pri krstu mu je kum izbral ime Branko, čeprav je bil oče zahteval, da sme otrok imenoma Simjon. Kum se je izgovarjal, da sme po starem običaju dajati ime otroku, ki mu botruje, oče pa je ostal nezadovoljen in je stalno nagovarjal pravoslavnega duhovnika, naj v krstnih knjigah ime spremeni. Duhovnik se je dal nazadnje prepričati in je v krstni knjigi po očetovi želji spremenil Branka v Simjona. Stvar pa je prišla pred sodišče, kjer sta obadva dobila kazni, ker se je sodišče postavilo na stališče, da v krstnih knjigah nima nihče pravice samovoljno izvrševati popravkov.

Belgrajska policija je našla po enodnevni preiskavi truplo ubitega starinarja Tanasija Popovića, katerega so ubili neznani zločinci. Najprej je nek deček našel kovčeg, v katerem so bile krave, čunje in papirji z imenom Popovića, pač pa ni bilo nikjer trupla. Policija je začela takoj iskati zločinca, kmalu nato pa se je spet oglasil neki deček, ki je iztaknil umorjenčovo truplo v neki predmestni šupi. Truplo je bilo stlačeno v potvalni kovčeg in povezano z jermenjem. V njem so odkrili truplo, poznalo pa se je, da je zločinca truplo zlomil vse ude, da ga je mogel stlačiti v tričetrt metra dolg kovčeg. Ker je bil Popović stiskač in se je tudi rad hvalil s svojim denarjem, je policija prepričana, da je morilec žrtve ubil, nato pa oropal. Policija zaenkrat zločinca še ni prišla, pač pa je aretirala dve osebi. Policija je prepričana, da je že na pravi sledi. Ta umor je že drugi enake vrste. Pred petimi meseci je bil na podoben način ubit ruski prekopčevalec Tromsen, katerega je ubil zakrknjeni mladenič Ninković, ki se prav te dni zagovarja pred sodiščem in poskuša simulirati blaznost. Zdravniki, ki so ga štiri mesece pregledovali, pa so ugotovili, da je Ninković zakrknjen zločinec, ki je za svoje delo v celoti odgovoren.

Širno strogo je obsodilo sarajevsko sodišče ovadnaka, ali kakor se mu ponavadi reče denuncianta. Gozdni delavec Orozović je poslal dvorni pisarni grdo ovadbo proti svojemu stanovskemu tovarišu Milanoviču in navedel, da se je Milanovič grdo izrazil o visokih osebnostih in da je govoril tudi proti državi. Pismo je dobilo v roke sodišče in zaslišalo okrog 200 ljudi, ki so bili priča razgovora, o katerem je trdil ovadnik, da je v njem Milanovič izrekel kaznjive besede. Vse priče pa so povedale ravno obratno in podale najboljše spričevalo za obtoženo. Takoj je državni tožilec vložil tožbo proti ovaditelju. Orozović se je pred sodniki predno vedel in rekel, da je svojega sonarodnjaka Milanoviča, ki je tudi Srb, ovadil za voljo tega, ker je to moral storiti kot srbski patriot. Celo sodniki je zabrusil v obraz, da bi tudi njega prijavil, če bi kaj podobnega govoril. Sodniki ga je posvarili in mu rekli: »Ti misliš, da si večji patriot kakor sama država, v resnici si pa podel denunciant.« Sodišče je obsodilo Orozoviča na sedem mesecev robije, izjemno tako strogo s svarilo drugim ovadnikom, katere so si znali vzgostiti prejšnji režimi v velikem številu. Pokvarjenci so se te grdobije hitro navadili, težko pa jih bo v kratkem času odvaditi.



Podaljšaj si življenje!

življenje moramo podaljšati, bolečine preprečiti, boleznim odpraviti, slabotne ojačiti, nestalne moremo uvrstiti in nesrečne napraviti srečne!

Kaj je vzrok vsake bolezni?

Oslabljen živce, pomanjkanje, izguba dobrih prijateljev ali svojih bližnjih, razočaranje, strah pred boleznijo, slab način življenja in mnogo drugih razlogov.

Zadovoljstvo

je najboljši zdravnik! So pota, ki Te morejo dovesti do dobrega razpoloženja, oživiti Tvoje srce, napolniti Te s novim upanjem; ta pot je pa opisana v razpravi, ki jo še more vsakdo, ki zahteva, dobiti takol in **povsem brezplačno!**

V tej mali priročni knjižici je razstlačeno, kako morete v kratkem času in brez ovire med delom ojačiti svoje in misli, trudnost, odpraviti slabo razpoloženje, raztresenost, oslabilenje spomina, nerazpoloženje za delo in nebroj drugih bolezenskih pojavov. Zahtevajte to razpravo, ki Vam bo nudila mnogo prijetnih ur.

Postno sbrališče:

ERNEST PASTERNAK, Berlin SO,
Michaelkirchplatz 13, Abt. 684.

Francois Mauriac: »Asmodej«

Veliki francoski pisatelj Francois Mauriac se je po prevodu Josipa Vidmarja, po režiji Milana Skrbinskega in po igri odličnih članov naše Drame predstavil ljubljanskemu gledališčnemu občinstvu s svojim odskim prvencom »Asmodejem«. Predstava je ob premieri žela popoln uspeh.

Prihod po sebi nepomembnega, zdravega angleškega fanta, ki prinaša s seboj svež, normalen vitalizem neizpričane in nedefektne mladosti, porablja Mauriac za to, da razkrije pred nami analitično nenadkrljivo karakterno in psihološko panoramo osebe, ki prebiva v istih prostorih. S čudovito gradacijo in v maniri, katere glavna odlika je skoraj formativno zgledno prikazovanje človeških značajev ter evolucija čustev, ki so raznevala ob istem problemu, ljubezni, nam avtor razgrne pretresljivo sliko revščine in tegob, ki tajejo srca. Neznatnemu Fanningu je nataknil koturne, dal mu je simbolični sijaj Asmodeja, nemirnega bibličnega duha, ki prinaša v družine prepire in neti razprtijo. Fanning sicer ne razkriva starih kakor Asmodej in se ne pase na slikah, ki jih gleda, le krivice, neke vrste deus ex machina, postane s svojim nenadnim prihodom. Njegova prisotnost postane povod, da se z vsvo neposrednostjo razgrnejo človeške duše, v strastnosti in slepoti svojih nagnenij, v svoji moči in uboštvu, v lepoti in v odurnosti, v ganljivo nežni čistosti in v umazani, bolni spačenosti.

Tudi to Mauriacovo delo označuje na močno akcentuiran način staro vprašanje, ki avtorja že ves čas dosledno zanima: razmerje med duhom in snovjo, razmerje, ki v svoji osnovi sloni na nujnem nesoglasju in nasprotju med intelektualiziranim, nemara fizično in zato tudi moralno defektnim ter zagrenjenim, v jedru tragičnim značajem ter med lahkomisljem, vedrim, normalno vitalnim. Pošastna ljubosumnost ustvarja nezno, trho, mučno in strupeno atmosfero, o kateri se duše ljudi zaradi svoje občutljive čistosti in nepokvarjene svežosti ali pa zato, ker so bili v šibki uri, da bi se rešili iz dolgotrajne, v katerem jih je tako žejalo po ljubezni in nežnosti, brez premisleka prestopili mejo, za katerimi so tiho in vase zaprti doživljali nesrečo svojega bivanja ter usode. Značaj spoznamo, ki je postal demoničen po zagrenjenosti, katera mu je kalila mladost in ki je poglajala močne veje: nezaupljivost do slednjega človeka, težnja po tiraniziranju, porojena v bolečini ob spoznanju, da življenjska pot ne bo našla sreče v ljubezni, obupanost, ki kakor spomladanska voda udari skozi led zunanega oklepa, tragična v svoji neobglednosti, ki se ne more iznebiti svojega značaja, odbijajoče zopernosti. V gosti senci teh črnih vej vegetira v revščini svoje nagote pomilovanja vredno, ubogo človeško srce, ki se s trmasto zagrenjenostjo poskuša priklopiti k sreči, z umazaniami spletkami, z obupnimi napori, ki ne gledajo na dobro ali na slabo, na pravično ali na krivico. Slepota, ki ne pozna ničesar razen odvratne sebičnosti, brez pomisljanja peha v nesrečo in obup drugega človeka, ki se ne more iznebiti nesrečne ljubezni. Mater spoznamo, ki si skuša z zadnjim srčnim žarom, z zadnjim ljubeznim zanosom razsvetliti dušo, ki že leta prezeba v mrazu zapuščenosti in samote: trda je in krivična do lastnega otroka, v katerem gleda le tek-

meca, brezglava togotna v krčeviti obrambi. In v hčeri najdemo prvo, rošno mladost, čisto kakor belo cvetje, življenje, ki se začneja dramiti v svojem deviškem svetu, na katerega udarjajo prvi vabeči ljubezni. Kakor čudovita muzikalna linija, ki se vzpenja in pada v zanosni lepoti svojega emocijskega bogastva, teče dejanje v zadnjem aktu, dokler ne izzveni v nekakšen adagio doloro, ki ne predstavlja rešitve, ampak le dokončni odmor, poln bridke resignacije po zadnjem viharju, ki ga je izzvalo bujno upanje.

Glavno vlogo, Blazija Coutureja, je izoblikoval Sever. Ta nadarjeni igralec se nam je sicer kot uporabna in nadarjena moč razodel že v nekih delih z manjšimi, čedno uspelimi kreacijami. Tokrat pa je bil postavljen pred ognjeno preizkušnjo, kajti vloga Blazija spada brez dvoma med najdelikatnejše in najboljčutljive vloge, kar jih je kdaj napisalo pero svetovnih dramatikov. In Sever je preizkušnjo preстал tako odlično, da ga bomo morali v bodoče šteti brez kakršnegakoli pridržka med najpomembnejše vodilne moči v našem dramskem ensembli. Tudi mesta, kjer se zdi, da se je močno učil ob Skrbinsku in da nanj močno spominja, so izvedena povsem pravilno. Skrbinski register zlobnih čustvenih izbruhov predstavlja pač občeveljavno formulo za oblikovanje takih pasusov. In Severju bi bila ta mesta na drugem odru, presejana po njegovem lastnem, osebnem doživljanju logično potenciranega čustva v logično rastočem liku, priznana kot prav tako samostalna in izvirna kakor celotna kreacija. Severjev Blazij je ostuden, zdrizast, mučen v strupenosti svojega umazanega intelektualiziranja, razburljiv in v srce segajoč v tragičnosti svoje brezupne ljubezni. Marcello de Barthasovo je oživila Šaričeva z veličastno široko koncepcijo in s fascinarajočo vseobsežnostjo pogleda, ki mu ni mogla uiti niti najmanjša nianša razpredajočih se čustev in razpoloženj. Priklupna v vedri, čisti veselosti svojih mladih let in otožno ganljiva v sveži lepoti svoje mlade ljubezni, ki jo senčijo oblaki skrbi ter nasprotovanj, je Šaričeva močan, pristen talent. Vzgojiteljico je v sentimentalskem, nostalgicnem, vlogi popolnoma odgovarjajočem slogu podala Gabrieljčeva. Skrbinski je mesto obolelega Lipaha na učinkovit način odigral kratko župnika, Presetnik pa je s Firminom ustvaril slogu celotne igre odgovarjajočo figuro. Omembe vredna je izredno mična in sveže nepriljena Ana J. Boltarjeva. Manj srečen, nekoliko prisiljen in prehrupen je Staričev Jean.

Delo je z veliko pieteto in vestnostjo pripravil Milan Skrbinski, ki je dokazal, da spada med naše najboljše režiserje. Čemu temu odličnemu režiserju, ki resnično razodeva velik format, pri nas poverjajo v delo tako malo stvari? Scena inž. Franza je popolnoma odgovorila zahtevam, ki jih na zunanji okvir dela stavlja akcija in celotno nastrojenje.

Legija koroških borcev, krajevna organizacija v Ljubljani ima svoj letni redni občni zbor v soboto, dne 2. marca 1940 ob 20. uri v salonu pri »Levu« na Gosposvetski cesti. Pozivamo vse člane Legije koroških borcev v Ljubljani, da se tega občnega zbora zanesljivo in točno udeležijo.

Ljubljana

Koledar

Danes, ponedeljek, 26. februarja: Feliks.

Torek, 27. februarja: Matilda (Zmag.).

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa c. 41; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4; mr. Ustar, Sleenburgova ul. 7.

Gospodična Savelika Antonija, raznašalka »Slovenca«, hišna posestnica, Mencingerjeva c. 21, je danes umrla v starosti 54 let.

Jugoslovensko društvo za proučevanje in zatiranje raka, podobor Ljubljana, bo imelo dne 1. marca 1940 ob 18 v klubski sobi kavarne Union občni zbor.

Hrvatski književniki v Ljubljani. Na povabilo Društva slovenskih književnikov bodo 8. marca t. l. prišli v Ljubljano hrvatski književniki Dobriša Cesarič, Olinko Delorko, Ivan Goran-Kovačić, Ivo Kozarčanin, Vjekoslav Majer, Luka Perkoč in Dragutin Tadijanović s predsednikom Društva hrvatskih književnikov in urednikom »Hrvatskega dnevnika« v Zagrebu g. dr. Ilijo Jakovljevičem na čelu. Priredili bodo v dramskem gledališču književni večer sodobne hrvatske poezije in proze, na kar opozarjamo naše občinstvo.

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani prosi p. n. občinstvo, ki si je za plesni večer Fije in Pina Makarja, za sredo, 28. t. m., rezerviralo vstopnice, da jih dvigne najkasneje v torek, do 12. opoldne. Od te ure dalje se vstopnice ne bodo več rezervirale in bodo na razpolago drugim interesentom. Dalje obveščamo p. n. občinstvo, da so vstopnice za ta plesni večer datirane z datumom 27. II., veljajo pa za 28. II. in da torej zamenjava ni potrebna.

Prikovalni tečaj za krojače, ki ga bo v Ljubljani priredila kraljevska banaka uprava, se prične 5. marca t. l. Prijave sprejema referat za pospeševanje obrti v Ljubljani, Erjavčeva c. št. 12.

Odkritje posebnega pralnega sredstva za volno in svilo. Brezplačno poskusno pranje s senzacionalnim novim sredstvom CISTINIT se vrši vsak popoldan v trgovini Lavrič, Celovška cesta 28 (poleg pivovarne Union). Prinesite s seboj volnene ali svilene stvari.

Nocojšnji koncert Glasbene Matice ljubljanske bo začel točno ob 20. uri. Zato prosimo p. n. občinstvo, da pravočasno zasede svoje prostore. Pod vodstvom ravnatelja Mirka Poliča bodo izvajali Škerjančev kantato na besedilo Prešernovega Sonetnega venca: tenorist Franc, basist Betetto, tercet: Sladoljev-Jolič, Petrovič Roman in Petrovič Tone, moški zbor Glasbene Matice in orkester ljubljanske Filharmonije. Koncert bo v veliki Unionski dvorani. Predprodaja vstopnic tekom dneva v knjigarni Glasbene Matice.

Ljubljansko gledališče

DRAMA. — Začetek ob 20.

Ponedeljek, 26. februarja: Zaprt.

Torek, 27. februarja: Zaprt. (Generalka).

Sreda, 28. februarja: »Strahopetec«. Premiera. Premierski abonma.

Četrtek, 29. februarja: »Asmodej«. Red B.

Petek, 1. marca ob 15: »Kupčija s smrtjo«. Dijaska predstava. Izven. Globoko znižane cene.

OPERA. — Začetek ob 20.

Ponedeljek, 26. februarja: Zaprt.

Torek, 27. februarja: »Rusalka«. Red A.

Sreda, 28. februarja: »Lok«. Plesni večer Pina Makarja. Izven.

Četrtek, 29. februarja: »J. Santa«. Balet Hreetač. Red Cetrtek.

Petek, 1. marca: Zaprt.

Radio

Program radio Ljubljana

Ponedeljek, 26. februarja: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Vsakemu nekaj (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Poročila — 16 Zdravstvena ura: O stricih in tetah (g. dr. A. Breclj) — 18.40 V zarji 20. stoletja na Goriškem (g. dr. Joža Lovrenčič) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura: Resnica o spopadu Smail-Age Cengića l. 1848 (Novica Saulič, Beograd — 19.40 Objave — 19.45 Več manire — brez zamere (g. Fran Govekar) — 20 Komorni kvartet — 20.45 Plošče — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Koncert Radijskega orkestra.

Drugi programi

Ponedeljek, 26. februarja: Beograd 20 Bachov konc., 20.30 Klabud: »X. Y. Z.« — Zagreb 20 Godalni in moški kvartet — Bratislava 21.40 Musor-ekega glasba — Solija 20 Simf. konc. — Angleške post. 20 Lahek spored — Beromünster 20.15 La-hka glasba — Budimpešta 19.30 Verdijeva opera »Aida« — Bukarešta 20 Döbuesyjev konc. — Francoske postaje 20.45 Mozart-Schubert — Trst-Milan 17 Klavir, 21 Simfonični koncert — Rim-Bari 21 Vok. konc. — Florenca 19 Operna glasba. 19.30 Pihala — Sottens 20 Ork. konc.

Kamnik

5.000 din nagrade obljublja bratje pokojnega trgovca in posestnika Prodrika Franceta iz Stahove nad Kamnikom tistemu, ki bi izsledil oziroma naznanil pravega morilca njihovega brata, ki je bil 14. februarja t. l. na zavraten in premišljen način umorjen s strelom skozi okno. Obljuba nagrade velja za eno leto!

Prvi Kanalciani na Koroškem

Minuli četrtek je došel v Beljak prvi transport izselence iz Kanalske doline. Bilo je 20 družin skupno 81 članov. Podkloster se je ob njihovem prihodu odel v zelenje in zastave, pevec so jih pozdravili z nemško dobrodošlico, vodja selitvenega urada v Celovcu dr. Starzacher in župan Klausner pa sta jih pozdravila v prosti besedi. V Beljaku je izseljenec eprejela SA-godba, pokrajinski vodja — namestnik Kutschera. pa jim je v svojem govoru obljubil, da jim bo domovina skušala pripraviti čim lažje življenje. Prvi teden so se nastanili v Parkhotelu, nakar bodo odšli na svoje domove. — Medtem se je vršilo že priprave na sprejem drugega transporta, ki bo prišel v soboto, 24. februarja v Celovec. Po pripravih soditi, bo sicerem izseljencev v Celovcu zelo slovencev.

Varočajte Slovenski dom!



Umrla nam je naša draga mama, stara mama, tašča in teta, gospa

Franciška Pegan

roj. Bizjak

po kratki bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v 88. letu starosti. Na njen zadnji dom jo bomo spremili v torek, dne 27. februarja 1940 ob 4 popoldne.

Priporočamo jo v molitev.

Novo mesto, Gabrije na Vipavskem, 25. februarja 1940.

Marija Turk, hči; Josip Turk, zet; Joža, vnukinja; Kristina Pegan, Alojzija Sorta, Marija, Srečka Polšak, nečkinji in ostalo sorodstvo.

Državno žensko prvenstvo v alpski kombinaciji

Pokljuka, 25. februarja. Danes dopoldne ob 11 je bil ob najkasnejšem sončnem dnevu štart za prvi del državnega ženskega prvenstva v alpski kombinaciji. Na sporedu je bil danes smuk. Proga za smuk je odlično izpeljal g. Lado Vučnik. Kot zastopnik Jugoslovanske športne zveze, je prisostvoval g. Josko Gorec, ministar za telesno vzgojo g. Jevrema Tomiča pa sta zastopala gg. Drago Ulaga in Milica Špa. Oba sta namreč v vodstvu tečaja, ki ga je priredilo ministrstvo za telesno vzgojo študentkam šole za telesno vzgojo v Beogradu. Tega tečaja so se udeležile tudi naše tekmovalke v alpski kombinaciji. Uspeh tega tečaja je bil danes pri tekni vidni in je bila za prvo mesto zelo ostra konkurenca.

Štart za današnji smuk je bil na sedlu Lipance, cilj pa v kotlini pod kočo na Planini Lipance. Dolžina proge je bila okoli 1200 m, višinska razlika pa je znašala 200 m. Sneg je bil zrnat in mestoma zelo

težak. Tudi vsa proga je zahtevala od tekmovalk veliko tehnično znanje. Rezultati današnjega smuka za državno prvenstvo v alpski kombinaciji so:

1. Pernuš Poldka, »Ljubljana« 1:49.3.
2. Hecim Erika, »Skala« 1:50.8.
3. Praček Lojzka, A. S. K. »Gorenjec« 2:16.2.
4. Černič Bara, S. P. D. »Maribor« 2:30.
5. Stolar Pavlina, A. S. K. »Gorenjec« 252.1.
6. Jošt Iva, S. P. D. Beograd 3:55.4.
7. Pavlič Erika, »Ljubljana« 4:21.
8. Vrandić Radojka, »Ljubljana« 5:07.4.
9. Lavčič Vlasta, »Tržič« 5:36.

Državna prvakinja v smuku za leto 1939-40 je torej Ljubljanka Pernuš Poldka. Vse tekmovalke so pokazale lep napredek, zlasti pa prvih pet plaširanih. Tekme se jutri nadaljujejo z slalomom ob 9 dopoldne.

Skakalne tekme na Mostecu

Ljubljana, 25. februarja.

Preljubi sv. Matija, drsalcem si ves led razbil, smučarjem pa le nisi mogel prikrajšati najbrž zadnjega veselja letos. Jutri boš le bral, da se je na skakalnih tekmah, ki jih je priredil Smučarski klub »Ljubljana« na Mostecu, zbralo dobrih 1500 ljudi. Ker pa mnogo vidiš, si gotovo opazil, da si je marsikateri Ljubljancan pomagal čez blagajniško zapreko s celim žepom. To je opazil tudi g. Fajdiga, ki je organiziral blagajniško službo in postavil pet in dvajset ljudi naokrog. Če je na koncu še tako množil, ni šlo skupaj s številkami obiskovalcev. Ljudje so se postavili največ vzdolž skakalnice, nekateri so se povzpeli v drevesne višave, nekateri pa še višje, po bližnjih pobočjih, ki so bila že izven dosega blagajniških topov.

Tehnični organizator g. Zupan je zopet povsod nos vtičnik in končeno je le našel kraj miru na skakalnici in meril skoke, pri čemer so mu pomagali še drugi odborniki. Vzeli so v roke letve, pa ne zato, da bi mahali po skakalcih, ampak da bi točno merili. Ta lepa smučarska tradicija letov pri nas že precej izumira in se je spominjajo le še najstarejši smučarji. Pa bo boljše.

Predsednik g. Gnidovec, ki je imel vse v rokah, je stal na poveljniškem mostiču in če se je napovedovalcu kaj zareklo, je takoj vedel. On pozna menda vse smučarje z njihovimi rodovniki vred.

Skakalnica je dovoljevala skoke do 30 m. Bila

je prav dobra, zaradi odjuge pa so bili skoki težki. Dočim je bilo doskočišče trdo, sta bila doskočišče in nalet malo južna. Zbralo se je 48 tekmovalcev raznih klubov, od »Ljubljane« pa jih je bilo 28. Skakali so seniorji, juniorji in drobiž, ki mu ne moreš reči drugič kakor subjuniorji. Vsi so skakali po trikrat. Prva dva skoka sta bila iz dvestretinskega naleta, za zadnji skok pa so jim dovolili polno paro, cel nalet. Ker je bila organizacija skrbno pripravljena, je bilo 150 skokov v poldrugi uri konec.

Najprej so prihrumeli »legionarji«, ki jih poznamo že iz mednarodnih tekmoval, potem pa je šlo navzdol do najmanjšega, ki si ga v zraku komaj opazil. Dva sta bila stara že deset let. Kajne, če je kdo deset let star, si še s posteljo ne upa skočiti. Ti so bili pa moške »korenine prave«. Hrabro je bil vsak ucvrl po naletišču, dobro odskočil in v lepem loku doskočil. »Tonček, le nisko leti, da se ne boš izgubil,« je skrbelo očeta, ki je gledal te male »nebeščane«.

V začetku je šlo vsem bolj nerodno od rok in marsikdo se je znašel »na dilačah«. Počasi pa so le preganili športnega Belcebuba, strah, iz sebe. Klančnik, Beve in Florjančič so hoteli potegniti, pa ni šlo. Pokazali so lep stil, zvozili pa niso mogli. Od juniorjev in še mlajših lahko še mnogo pričakujemo. Pokazali so dober stil in se močno približujejo svojim vzornikom. Z vztrajnim in pametnim treningom bodo še marsikaj dosegli. Po-

misli moramo, da je te najmlajše od »Ljubljane« vodil g. Sramel komaj tri tedne in že so pokazali, da so urezani iz pravega smučarskega lesa in se bo dalo z njimi še kaj narediti. Sem pa tja je kdo letel kakor »paragraf«, toda ker je mlad, se bo že naučil, če bo le priden. V skrbnem klubovnem vodstvu ima najboljše poročilo. Za vsakega, ki je hotel, se je »Ljubljana« skrbno pobirala. Na koncu so skakali izven konkurence in je Klančnik prijedal 28 m daleč. Vsi so boljše skakali kakor sicer, ker jih je Belcebub že popolnoma zapustil. Skoda, da se niso prej tako izkazali.

Izgleda, da je delo smučarskega kluba Ljubljane za letošnje končano. Vztrajno, lepo in bogato je bilo njegovo delo ter je z uspehi lahko zadovoljen. Gotovo je, da bi marsikdo od teh mladih izginil in ga ne bi nihče privedel v naročje belega športa. Ljubljana pa je v tem pogledu marsikaj storila. Prireditev je lepo uspela in prihodnje leto, če bomo tudi tako bogati na snegu, bo delala naprej z istimi uspehi.

Po končanih tekmah je komisija odšla na Bellevue ter pridno skakala s svinčnikom po papirju in dobila sledeče rezultate:

Seniorji:

1. Nedok Jože, »Ljubljana«, 310.3 točk, skoki: 23, 22, 25 m.
2. Vidic Andrej, »Ljubljana«, 292.3 točke, skoki: 22, 21.50, 24 m.
3. Pogačnik Tone, »Bratstvo«, 274.5 točk, skoki: 21, 22.5 m.
4. Muherle Stane, »Ljubljana«, 274.2 točk, skoki: 20, 19.5, 22 m.
5. Klančnik Karel, »Ljubljana«, 272 točk, skoki: 25, 23.5, 26.5 m.

Juniorji:

1. Bukovnik Leo, »Bratstvo«, 323.9 točk, skoki: 22.5, 21.5, 24 m.
2. Javornik Ivo, »Ljubljana«, 322 točk, skoki: 22.5, 22.5, 25 m.
3. Lokar, »Ljubljana«, 311.8 točk, skoki: 21.5, 20.5, 22.5 m.
4. Korbiš Stane, »Bratstvo«, 303.7 točk, skoki: 22, 21.5, 23.5 m.

Subjuniorji:

1. Dornič Boris, »Mojstrana«, 214.5 točk, skoki: 19, 19, 18.5 m.
2. Jenko Jože, »Ljubljana«, 266.4 točk, skoki: 16, 17, 17 m.
3. Nagelj, »Ljubljana«, 253.9 točk, skoki: 12, 13, 16.5 m.
4. Osterman Stefan, »Ljubljana«, 233.7 točk, skoki: 18.5 (padec), 19.5 m.

Sašk : Ljubljana 5 : 0 (3 : 0)

Sarajevo, 25. februarja. b. SASK : Ljubljana 5 : 0 (3 : 0). Danes dopoldne je bila odigrana na igrišču Saška prvenstvena tekma med Saškom in SK Ljubljano. Tercen je bil težak, ker je južno vreme razmečalo zemljo in je blato zelo oviralo igro. Sicer pa je bila igra lepa. Ljubljanci so igrali povezano in so se na težkem terenu dobro znašli, toda niso znali izrabiti dobrih situacij. Prvi gol je v deveti minuti zabil iz 17 m Domorovec. V 37. minuti je poslal Muradori žogo v gol z glavo. Slovenci so navalili na Saškova vrata, toda Volič jih je vse branil. V 40. minuti je zabil Matijašević tretji gol. V drugem polčasu se je opazila velika utrujenost obeh moštev. V 11. minuti je padel četrti gol. Sedaj so prišli Slovenci do izraza. Igrali so sicer povezano, toda izpuščili so dve dobri situaciji. Proti koncu je Matijašević postal rezultat na 5 : 0.

Mulej Tinček (SK Ilirija) prvak LZŠP v alpski kombinaciji

Trbovlje, 25. febr.

Danes dopoldne in popoldne je priredila Ljubljanska zimskošportna podzveza prvenstvo v alpski kombinaciji za svoje člane. Tekmovalo je razmeroma majhno število tekmovalcev — komaj 16. — Morda je nekateri preplašila odjuga ali pa so šli tekmovali drugam. Svoje prvenstvo v alpski kombinaciji je LZŠP izvedel na Mrzlici nad Trbovljami. Dopoldne ob 9 je bil pri kotli na Mrzlici slalom, popoldne pa smuk. Proga za slalom je bila dobro trasirana in je bila dolga 600 m, višinske razlike pa je imela okoli 200 m.

Rezultati v slalomu so naslednji:

1. Mulej Tinček, Ilirija, 1:56.2.
2. Voller Kristl, Ljubljana, 1:58.9.
3. Mulej Miloš, Ilirija, 2:03.7.
4. Magušar, Ilirija, 2:05.8.
5. Konstantin, Ljubljana, 2:17.8.

Popoldne ob pol 3 je bil smuk. Tekmovalci so vozili iz Kriške planine do Sv. Katarine. Proga je bila dolga cca 2 in pol km. Višinska razlika pa je znašala cca 450 m. Proga pa je bila za tekmovalce izredno težka, ker je tekla v glavnem po kolovozih, kar je na splošno znah vseh zasavskih prog za smuk.

Rezultati so bili:

1. Mulej Tinček, Ilirija, 5:46.
2. Jerin Tone, SK Kum, 5:51.
3. Kokalj, Ljubljana, 5:54.
4. Voller, Ljubljana, 5:56.
5. Konstantin, Ljubljana, 6:02.

Tekme v srbski ligi:

Slavija (Sarajevo) : Jedinstvo 6 : 1

Bata : Jugoslavija 2 : 1

BSK : Vojvodina 5 : 0

Bask : Gradjanski (Skoplje) 3 : 0

Zak (Subotica) : Zemun 1 : 0

Tekme v hrvaško-slovenski ligi:

Slavija (Osijek) : Hajduk 0 : 0

Concordija : Hašk 4 : 0 (1 : 0)

Gradjanski : Bačka 5 : 0 (2 : 0)

Tabela Hrvatsko-slovenske lige

Gradjanski	12	11	1	0	59:4	23	(1)
Sašk	12	7	2	3	26:19	16	(8)
Hašk	12	7	2	3	31:24	16	(8)
Hajduk	12	6	2	4	27:21	14	(10)
Concordia	12	5	1	6	26:28	11	(13)
Slavija (Osijek)	11	3	8	5	19:26	9	(13)
Split	11	3	1	7	13:25	7	(15)
Ljubljana	12	2	3	7	22:54	7	(17)
Bačka	12	3	1	8	15:34	7	(17)
Slavija (Varaždin)	12	2	2	8	12:24	6	(18)

Patrolne tekme SK Železničarja

Maribor, 25. februarja.

Danes je priredil SK Železničar pod vzožjem Pohorja tekme smučarskih patrol na daljavo deset kilometrov. Start in cilj je bil pri gostilni Zabelnik pod Pekersko goro. Vsaka patrola je obstojala iz vodnika in dveh tekačev ter ene rezerve. Vsak udeleženec je dobil na pleča nahrbtnik z obtežitvijo 5 kg ter je moral premagati na progi celo vrsto zaprek. Start je bil dopoldne ob desetih, kjer se je zbralo veliko prijateljev smučarskega športa.

Snežne razmere so bile zelo neugodne. Vsaka patrola je morala priti na cilj s tremi tekmovalci. Prijavilo se je šest patrol in sicer: Bratstvo (Jesenice) 1 patrola; SSK Maribor dve; SK Železničar tri patrola. Startalo je samo pet patrol, na cilj pa so prišle le štiri. Prevladovalo je splošno mnenje, da bodo Jeseničani zasedli 1. mesto. Moramo pripomniti, da je bila patrola Bratstva sestavljena izključno iz juniorjev in niso mogli nadkriliti starih izvežbanih tekmovalcev mariborske patrola. Od Jeseničanov pa sta zelo ugajala Stana in Razinger. Patroli Železničarja sta bili zelo okrnjeni brez Krajčiča, Kuharja, Heriča in Karlina.

Kot prva je odrinila s štarta patrola Bratstva z Jesenic, druga Železničar I, tretja Maribor I, četrta Maribor II, in peta Železničar II. Že pri štartu je bilo opaziti lep in izglajen stil Jeseničanov. Imeli pa so smolo, ker je odpovedal Pogačnik, ki je bil očitno zelo utrujen. Tekmovalci so prišli na cilj v dobri kondiciji. Proga je bila tipično norveška, dobro izpeljana ter je imela okrog 20 naravnih zaprek. Dolžina je znašala 12 km. Višinska razlika je znašala 100 m. Tehnično vodstvo je bilo v rokah gg. Heriča in Pirnata. Tekma se je končala brez nezgod in protestov, kar je dokaz, da je bila organizacija brezhibna.

Tehnični rezultati so:

1. ISSK Maribor (Fanedi, Subic, Legvart) 1:11.29.
2. Bratstvo, Jesenice (Stana, Pogačnik, Ranzinger) 1:16.53.
3. SK Železničar (Cernec, Kramersič, Babič) 1:26.31.
4. ISSK Maribor (Stante, Škrget, Sivčič) 1:30.25.
5. SK Železničar ni nastopil, ker je odstopil en tekmovalec. Zato patrola ni bilo mogoče klasificirati.

Orožnov smuk na Pohorju

Maribor, 25. februarja.

Osmi je bil danes spet Orožnov smuk čez pohorske vrhove. Orožnov smuk ni tekma v običajnem pomenu besede, temveč naporna, 50 km dolga skupna vožnja čez vso dolžino pohorskega masiva v daljavo 50 km. Svoj naziv je dobil po znanem propagatorju smučarstva na severni meji ravnatelj Orožnu, ki je dal tudi pobudo za ta smuk. Udeleženci startajo skupno pri Mariborski koči, pot jih potem pelje po vseh važnejših pohorskih postojankah mimo Ruske koče, čez Klopni vrh, Pesek, Senjorjev dom ter Črni vrh, Veliko in Malo kopo navzdol v nižavo, kjer se v Vuzenici zaključijo smuki. Vsak udeleženec te prireditve, ki prevozi celo progo, prejme poseben znak. Za letošnji Orožnov smuk je vladalo zelo veliko zanimanje med smučarji, ker je sneg zelo ugoden in pa ker predstavlja znak Orožnovega smuka zaželeno smučarsko trofejo.

Filmi

»Sanje o svobodi« (Kino Matica). Od tega filma gledalec odhaja zadovoljen, ker se pri njem lahko od srca nasmehje, po drugi strani pa spet z zmešanimi občutki, ker si je bil rešitev zanimivega problema — umika iz mesta v snežne samote na višini 3200 metrov ter obravnavanje dramatičnosti, ki se skriva v snovi (sedem fantov in sedem deklet hoče napraviti idealno zadrugo, osnovano zgolj na tovarišiji), predstavljal popolnoma drugače. Tako pa odhaja razočaran, saj delo samo zapušča dokaj prazen in medel dojem, nekakšna nepristna, papirnata romantičnost ga kazi in našemu občutovanju odtuja. Gore so sicer spretne režiserju Jeanu Benoitu-Levyju ostale popolnoma tuja, nerazumljena pokrajina, v kateri ne ve kaj početi in se ne znajde. Močno motijo tudi nekatere primitivne naivnosti, ki jih Slovenci kot gorjani lahko takoj razvidimo in odklonimo. Seznanimo pa se v tem francoskem delu s spodobnimi, zelo nadarjenimi igralci (Jean Louis Barault, Dolly Mollinger in drugi). Njihova igra in vedri intermezi za le dosežejo, da moramo delu priznati tudi odlično pozitivne vrednote. Humor je duhovit in isker.

»Gosti vabijo« (Kino Union). Prvi del tega filma učinkuje še kar sprejemljivo, ostalo pa se spreverže in obrne tako, da začneja primitivnost motivne porabe na koncu človeka še jeziti. Delo spet razodeva češko vneto za romantične snovi, ki pa jim ostajajo tuje, nedoživljene in zato nepristne. Pohvale pa so vredne dobre slike iz prirode. Še nekaj: Kje pa je original?

Letni zbor obmejnih lovcv v Mariboru

Maribor, 25. februarja.

Danes dopoldne se je vršil v lovski sobi hotela Orel 18. redni občni zbor Lovskega društva v Mariboru. To društvo zastopa obmejno slovensko lovstvo ter je največja in najsilnejša vzorno organizirana lovska enotina v okviru Zveze lovskih društev v Sloveniji. To je dokazal tudi današnji občni zbor, katerega so se udeležili poleg mariborskih članov tudi delegati skoraj vseh podeželskih odsekov, ki delujejo v okviru društva.

Občni zbor je otvoril predsednik Bogdan Pogačnik ter predlagal, da se odpošljejo brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II. resornemu ministru in banu dr. Natlačenu. Pozdravil je navzočega okrajnega glavarja dr. Šiško ter se nato spominjal lani umrlih lovskih tovarišev. Zlasti prvega slovenskega lovca iz predvojne Maribora ravnatelja Piška. Govoril je nato obširneje o delu Zveze lovskih društev. Končno je opozarjal lovske zakupnike na usodne posledice letošnje hude zime za divjad.

Tajnik prof. Schauf je podrobneje orisal delovanje društva v preteklem letu; najljubši uspeh je predvsem določitev odstrela srnjadi in gamsov za lovišča na področju lovskega društva, s čimer se bo posebno popravilo stanje višinskih lovišč. Omenjal je tudi akcijo za osvežitev fazanega zaroda na Dravskem polju. Blagajnik Rajko Boltavzar je povedal, da je imelo društvo s koncem l. 1939 1212

društvenikov ter 107.000 din dohodkov. Novi proračun predvideva 86.700 din dohodkov in 86.400 din izdatkov. Na predlog revizorja Permeta je dobil blagajnik za svoje vzorno gospodarstvo razrešnico. O inventarju društva in lovskega odseka je poročal gospodar Robert Vukmanič, za strelski odsek pa je podal poročilo Lojze Sprager. Ta odsek je lani marljivo deloval, opaža se le pomanjkanje naraščanja in zanimanja med lovci za strelski šport. Mariborski lovci se ponašajo, da imajo v svojih vrstah strelskega prvak države in Slovenije Roberta Vukmaniča, krasne uspehe pa je dosegel v strelskem športu tudi Lojze Sprager. Zanimivo je bilo poročilo predsednika propagandnega odseka Gillyja, ki je podal nekaj zelo potrebnih pobud, od katerih je važno zlasti vprašanje reguliranja prejemkov lovskih čuvajev. Važen je tudi predlog, naj bi se na vsakem občnem zboru izvršila obvezna razstava lovskih trofej, da se vidi uspeh gojitve v posameznih lovskih predelih.

Poročevalci posameznih odsekov, ki jih ima društvo v Mežici, v Dravogradu, v Vuhredu, na Kapli, v Selnici, v St. Ilju, v St. Lenartu ter v Slov. Bistrici so poročali podrobno o stanju divjadi v loviščih, o velikem zanimanju lovcv za pravilno gojitve, o borbi proti lovskim tatvinam, podivjanim psom ter so podali dragocene nasvete in predloge, ki jih bo društvo skušalo v teku svoje nove poslovne dobe izvesti.